

**DEN HØYERE
PÅTALEMYNDIGHET**

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Postboks 8112
0032 OSLO

Riksadvokaten

Deres referanse:

20/3645

Vår referanse:

21/53 - 1 / GKL009

Dato:

11.01.2021

Høring - Forslag til endringer i ekomloven (lagring av IP-adresser mv.)

Det vises til høringsbrev 9. oktober 2020 med utsendelse av høringsnotat med forslag om endringer i ekomloven. Forslaget innebærer at tilbyderne av ekomtjenester pålegges å lagre IP-adresser og informasjon knyttet til disse i en viss tid og at politiet, på nærmere bestemte vilkår, gis anledning til å kreve opplysninger utlevert.

Riksadvokaten har ved flere anledninger fremhevet at tilgang til opplysninger om IP-adresser mm. er et viktig virkemiddel ved oppklaring og bekjempelse av kriminalitet som begås, planlegges, muliggjøres eller formidles via internett. Behovet er beskrevet bl.a. i hørings svar til forslag om implementering av datalagringsdirektivet (brev 21.oktober 2010) og brev til Justis- og beredskapsdepartementet 04. april 2017. En viser også til Politidirektoratets og Kripos' uttalelse til det aktuelle høringsnotatet. I dag er det tilfeldig om tilbyderne lagrer opplysningene, og lagrede opplysninger slettes i praksis senest etter tre uker. Selv om det også pr. i dag er hjemmel for å innhente opplysninger som tilbyderne har lagret, er muligheten til å få tilgang til opplysninger som kan bidra til å oppklare alvorlig kriminalitet i praksis begrenset. En er derfor svært positiv til at departementet nå foreslår lovendringer som ivaretar hensynet til kriminalitetsbekjempelsen.

Etter vår mening redegjør høringsnotatet godt for de ulike hensyn som må vurderes i spørsmålene om det skal gis pålegg om lagring og, ikke minst, plikt til å utlevere opplysninger til politiet. Riksadvokaten deler i all hovedsak de vurderingene som er gjort og konklusjoner som er trukket. Vi understreker imidlertid, for ordens skyld, at vi ikke har hatt kapasitet til å foreta en selvstendig vurdering av redegjørelsen (særlig i pkt. 4) for det rettslige spillerommet.

Når det gjelder lagringstid, er riksadvokaten enig i at de reelle alternativene ligger i tidsspennet mellom 6 og 12 måneder. Riksadvokaten ønsker at opplysningene lagres i 12 måneder, som i Danmark. Potensialet for at opplysningene kan bidra til effektiv bekjempelse av alvorlig kriminalitet er da naturlig nok størst. Når selve inngrepet – lagring av opplysninger som i seg selv ikke er særlig sensitive – ikke er større, antar en at 12 måneders lagringstid vil være innenfor de rettslige rammene som følger av Grunnlov, EMK/EMD og EU/EØS-retten.

I pkt 7.5.1 drøfter departementet de materielle vilkår for at plikten til å utlevere opplysninger til politiet/påtalemyndigheten skal inntre. Det er pr. i dag ikke noe krav til alvorligheten av lovbrudd for at politiet kan innhente den aktuelle type opplysninger. Riksadvokaten er ikke uenig i at dette kan stille seg noe annerledes når det pålegges en lagringsplikt av hensyn til kriminalitetsbekjempelsen, og støtter forslaget om at plikten bør knyttes til strafferamme. En avveining av ulike hensyn tilsier etter vår mening likevel at strafferammekravet ikke bør settes høyere enn fengsel i minst ett år (dvs "ett år eller mer"). Dersom det er aktuelt med et høyere strafferammekrav, f.eks. fengsles i minst to år, er det vår klare oppfatning at det må kombineres med en rekke bestemmelser med lavere strafferamme inkluderes særskilt. Dette gjelder i alle fall straffebestemmelsene nevnt i høringsnotatet, men også andre kan være aktuelle (og selvsagt avhengig av hvor den generelle terskelen legges).

I pkt. 7.3 drøftes og redegjøres det for ulike spørsmål av betydning for utforming av lagringsplikten. Riksadvokaten har begrenset kompetanse om tilbyderne og tekniske forhold av betydning, og nøyer seg med å vise til politiets, herunder Kripos', synspunkter.

Når det gjelder prosessuelle garantier, krav til behandling av opplysningene m.v., slutter vi oss til drøftelsen i høringsnotatet pkt 7.5.3.

Riksadvokaten er for øvrig enig i at informasjonen må kunne innhentes med utgangspunkt både i IP-adressen og abonnementsopplysninger (pkt. 7.5.2).

Til pkt. 7.6 bemerkes at riksadvokaten ikke har synspunkter på bruk av IP-adresser i sivile saker isolert, men understreker med styrke at regelverket om dette bør innrettes slik at det ikke går ut over lengden på lagringstiden, hvilke opplysninger som kan lagres eller andre forhold som er av betydning for kriminalitetsbekjempelsen.

Riksadvokaten har ikke synspunkter på valg av kostnadsfordelingsmodell.

Jørn Sigurd Maurud

Guri K. Lenth
førstestatsadvokat

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

